

REFORMÁTUS

Újság

Gyülekezeti tájékoztató

2010. január

XVII. évf. 1. szám

„Kegyelem néktek és békesség attól, aki van, és aki volt, és aki eljövendő...” (Jelenések 1,4)

Az év fordulóján különösen érezzük, hogy földi életpályánkat mennyire az idő korlátai között futjuk. Akarva, akaratlanul számoljuk éveinket, és még lapunk fejlécén is megjelenik a 17. évfolyam. Mint szülő a majdnem nagykorúságot megért gyermekére, úgy tekintek magam is a Református Újságra. De mit is jelent a nagykorúság? Több jogot? Bizonyára! De több felelősséget is! Nem mintha a felelősséggel tájékoztatást nem tartottuk volna szem előtt az eddigiekben is. Arra szeretnék itt utalni, hogy felelősségünk nem visszafogottságot jelent, hanem teljes őszinteséget.

Őszinteséget az egyházban észlelt folyamatokról, a gyülekezetekben folyó szolgálatokról, és a világban zajló eseményekről. Felelőtlenség, ugyanis azt hinnünk, hogy a gondok, problémák attól megoldódnak, ha „szépen szótt, kegyes min-tázatú szőnyeg alá söpörjük!” Felelőtlenség, ugyanis úgy élni egyházi életünket, hogy elfeledkezzünk arról, az egyház a gyülekezeteiben él! Felelőtlenség, ugyanis elhítenni magunkkal, hogy a gyülekezet, az egyház vezetése csak a jól megfogalmazott törvények és szabályok függvénye! Felelőtlenség, ugyanis sugalmazni a gyülekezetnek, hogy minek vásárolni egyik, vagy másik egyházi lapot, Szeretetnaptárt, imakönyvet, falinaptárt, mert azt csak „ez” vagy „az” adta ki! Ha így gondolkodunk és cselekszünk, akkor annak a hatalom-

nak – a Gonosz hatalmának – válunk cinkosainvá, amelynek célja Krisztus munkájának rombolása. Sajnos a „szabadság” 20 évében gyülekezeteink a Gonosz hatalmának nem akármilyen támadását élték meg. Ahogy már leírták mások, az ideológiai materializmust követően a gyakorlati materializmus tört rá a hívekre. Ez ugyan nem mondta, hogy nem mehetsz templomba, és nem járathatod gyermekedet hittanra, csak azt sugalmazta nagyon eredményesen, hogy mielőtt templomba mennél előbb még meg kell vened magadnak és gyermekednek háztartási

gépeidet, új divatú ruháidat, mobilodat, plazma TV-det, DVD lejátszódat..., a nagy áruházak mindezt lehetővé teszik szombati és vasárnapi nyitvatartási idejűnkkel. A gyermek különben is jár iskolai hittanra, minek menne gyülekezeti alkalmakra. Majd elmennek ünnepek előtt karácsonyi és húsvéti játszóházakba, ahol végképp a tudatukba vésődik, hogy a hit kérdése nem elsődlegesen komoly dolog, azzal el lehet játszani is! Különben a templomba elmennek a nagyszülők, és ők majd imádkoznak értünk, helyettünk. Hogy ez milyen veszélyt jelent a gyülekezeti közössé-

geinkre, azt már kezdik felismerni hitben élő lelkészek és gondnokok! De nem biztos, hogy az egyetemi tanulmányi programok valóban felkészítettek ezen támadások kivédésére. Nem biztos, hogy az egyházi közélet jelenlegi állapota valóban segít a Gonosz folyamatos támadásainak kivédésére, hisz gyakran azt tapasztaljuk, hogy akiknek a közösséget kellene építeniük, azok megbélyegeznek, kiszorítanak, s egyre nagyobb mértékben, a világban elfogadott áldatlan versengés módszereivel élnek. Önmagában elszomorító kép tárul elénk.

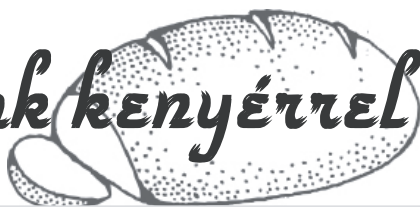
Amikor azonban az év első napján kezünkbe vettük a Szentírást, az az áldott igei üzenet szólt hozzánk, amelyik nem csak az elénk táruló elszomorító helyzetet segít elviselni, hanem attól jóval többet nyújt nekünk. Arról tájékoztat ugyanis, hogy **Ő van** és teljességében ismeri e világ állapotát. Nemcsak a jelen nyomorúságait, hanem a múlt mélységes bűneit, mert **Ő mindig volt**. És nem lehet kétségünk afelől, hogy mindezen bűnök, nyomorúságok, áldatlan állapotok eltöröltetnek, s cselekvőik megítéltetnek, mert **Ő, aki mindent ismer, Ő az eljövendő**. Szent Fia által már meg is ítélte a bűnt, de most is szólít minket bűneinkből való megtérésre és hitünk megújulására vezet, hogy a Gonosz hatalma erőt ne vehessen rajtunk.

Csoma László

Pány református temploma

Nemcsak kenyérrrel él az ember

Olvasandó: Jeremiás próféta könyve 39. része

Az ÚR büntetése valóra vált. Nem tudták a bevehetetlennek hitt Jeruzsálem városát megvédeni Sedékiás = Cidkijjá király katonái. Jeremiás próféciája beteljesedett. Immáron mindenki szembesülhetett a tragikus valósággal, hogy Isten szavát nem lett volna szabad semmibe venni. Akkor sem, ha csak egy ember hirdeti, ha kezdetben nem látszik is annak semmi jele, hogy valósággá válhat. De most nem gondol arra talán senki, hogy Isten nagy tettét, fájó csodáját értékelje, mérlegelje.

Az események sodrásában maga Báruk is főleg arra törekszik, hogy elmondja, mi történt Jeremiással. Amit ő írt, azt a 3., majd a 14-18. terjedő versekben olvassuk. Az 1-2., és a 4-10. versek hasonlóak a majd következő 52:4-16-al, és azonosak a 2Kir 25:1-12-ben olvasható versekkel. (Egy olyan leírása lehet ez Jeruzsálem elfoglalásának, amit hivatalosan elfogadott változatnak is tekinthetünk, s a Jeremiás könyvét egybe szerkesztők illeszthették ide is).

A Báruk által írt szöveg tehát ezt tartalmazza: „...amikor bevették Jeruzsálemet (38:28b), bevonultak a babiloni király vezérei, és leültek a középső kapuban -nevek sorolása-, és a babilóniai király többi vezérei mind. ...kihozatták Jeremiást a börtönudvarból” (14.v. és a következők).

Ez a tudósítás arra utal, hogy a védők nem tanúsítottak említésre méltó, hősi ellenállást. Amíg a falak, kapuk mögött álltak, addig harcoltak komolyabban. De az első betörés után visszavonultak, s a beálló éjszaka leple alatt a király vezetésével menekülni próbáltak. Ebből a hivatalosnak is mondható híradásból azt látjuk, hogy sem a király, sem a háborús párt vezetői nem akarták életük árán is megvédeni Jeruzsálemet. Nem a templom erős falai mögé vonultak vissza, hogy folytassák a harcot, hanem mindent hátrahagyva életüket próbálják menteni. De az ÚR által kimért büntetést nem kerülhették el. Az elfoglalt városban nem olvasunk öldöklésről, a fegyveresen menekülő elfo-

gottakat viszont kivégzik. Ha sokan fogóságba is mennek, de élve maradnak a lakosok, sőt a nincstelének szőlőt, szántóföldet kapnak, míg a vezetőik életükkel fizetnek azért, mert nem hallgattak az ÚR figyelmeztető szavára. S a történetek ismeretében nagyon is okszerű volt Isten megadást sürgető tanácsa, amelyet a királynak üzent. Önfeláldozásra kész sereg nélkül, kevés kenyérral, kevés vízzel nem volt esély a győzelemre. Akkor pedig már végleg nem, amikor az ÚR haragját is magukra vonták a megszegett esküvel. S ahogyan megrendülten olvassuk, hogy a királynak végig kell néznie megvakíttatása előtt fiai lemeszárlását, eszünkbe jut-e előregező, lassan elfogyó magyarságunk, kereszténynek mondott, lelkileg vakuló Európánk? S tudjuk-e az eddigiek alapján magunknak is mondani, amit a királynak könnyen mondhatnánk; azért van ez, mert az ÚR szavát nem fogadtad meg...

A babiloni király vezérei győzelmet ünnepelnek „leülve a középső kapuban”. Az, hogy hányan vannak, a szövegből nem állapítható meg pontosan. A kutatások alapján jelenleg azt mondhatjuk, csak két vezér személyneve van megadva, Nergál-Sarézer (Sarécer) az egyik, Nebusázbán a másik vezér. A többi szó nem nevet, hanem tisztésget illetve származást jelez. De történetünk szempontjából nem létszámuk a számuk fontos, hanem az, hogy „leülnek a kapuban”. Ez a cselekedet kifejezi azt is, hogy mennyire biztonságban érzik magukat az elfoglalt város területén, nem dül harc körülöttük, nem kell tartaniuk még egy nyíllövéstől sem a kapuban ülve, pedig a védők királyukkal együtt még a városban vannak. De kifejezi azt is, hogy már törvényt ülnek, saját törvényeik szerint bánnak az elfoglalt város lakóival, illetve, hogy minden intézkedésük törvényes és megfellebbezhetetlen. (Az Ószövetségben maga a zsidó nép is a törvénykezés egy részét a „kapuban” gyakorolta).

Vonatkozik ez a már fentebb említett intézkedésekre éppen úgy,

mint Jeremiásra, akit „kihozattak a börtönudvarból”. Ha valaki számára kétséges az, hogy az ellenség vezérei ismerték Jeremiást, vagy valaki éppen azért gyanúsítja meg az ellenséggel való együttműködéssel a prófétát, mert tudtak róla a vezérek, akkor gondoljunk arra, amit a Jub. kommentárban így olvasunk: „Nem kell valószínűtlennek tartanunk, hogy a babilóniai sereg vezetőinek az érdeklődése kiterjedt Jeremiásra. Az ostrom idején átszökött júdaiaktól pontos értesüléseik lehetnek a próféta megnyilatkozásairól és állásfoglalásait a maguk szempontjából hasznosnak tartották”. A vele történt további események a következő fejezetből válnak áttekinthetőbbé.

Most még egy gondolat arról, miért itt olvassuk azt a próféciát, amely az előző fejezetben hangzott el, de itt írja le Báruk. Ha hiányolta volna valaki a próféta köszönet mondását, amikor Ebed-Melek közben járt szabadulásáért a királynál, most megbizonyosodhat, hogy nemcsak a próféta mondott neki köszönetet, hanem szolgáljéért az ÚR jutalmát vette. Bár nem zsidó származású, ahogy azt az előző fejezetben megtudtuk, de irtalmas tettéért megmentti életét az ÚR. S Báruk azért írja le itt, mert meggyőződhetett a prófécia beteljesedéséről.

Ima: Felséges ÚR, mennyei Atyám a Jézus Krisztus által! Hálát adva megtartó kegyelmedért, ez esztendő kezdetén is a Te oltalmadba ajánlom szeretteim, testvéreim és a magam életét e világgal egyetemben, amelynek sorsát Krisztusban elvégezted, Igéd és Szentlelked erejével munkálod, hogy aki hisz Benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Ismét tanítottál arra, hogy a Te ígéreteid beteljesednek, akár akarjuk azt mi emberek, akár nem. De nem feledkezel el azokról, akik Főprófétád szavára hallgatnak, igazságodat hirdetik. Kérlek, segíts, hogy ilyen élettelt szolgáljalak sokakkal egyetemben. Krisztusért hallgass meg! Ámen.

- id. f.-

És a hegyek csak egereket szültek?

- Széljegyzet Koppenhágához -

Szó szerint öt perccel tizenkettő előtt áll a világ. Az időnként befuccsolás előtt állott koppenhágai klíma-csúcskonferencia végén úgy tűnt, mégis lendületbe jönnek a dolgok a megoldás, a közös összefogás irányába. Harminc állam-, és kormányfő pénteken reggel eljutott odáig, hogy sikerült egy politikai nyilatkozatot összehozni a drasztikus klímaváltozás elleni küzdeletről. Mégis péntek este a világkonferencia precíz megállapodás nélkül fejeződött be. A vatikáni delegáció vezetője bizonyára nem véletlenül fogalmazott bibliai példával: A hegyek vajúdtak, de csak egeret szültek.

De miről is volt szó a pénteken rögzített dokumentumban? Sajtóértésülések szerint a kyotói megállapodáshoz igyekeztek politikai szándékukat és eltökéltségüket is odatenni az országok felelős vezetői, de a központi tételek és teendők továbbra is nyitva maradtak. A jó kétoldalas papír világos pénzügyi ígéreteket tartalmaz, amikkel az a cél, hogy megakadályozzák a két foknál nagyobb globális hőmérsékletemelkedést planétánkon. Tervek szerint féléven belül a megállapodást jogilag minden országban érvényesíthető egyezményé kell fejleszteni.

S vajon a klímakatasztrófa fenyegető valóságának elhárítása politikai akarat kérdése csupán? Nem a nemzeti érdekek önző elsőségének tudható be a jelenleg kialakult megegyezés-hiány? Vagy valóban akkora gazdasági nehézségek vannak, hogy abba még a természetnek, a teremtett világnak is bele kell roppannia? Vagy az energiaszektor elsősége okozza a bajt a fejlesztési segélyek hátterbe szorításával, száz és százmillió éhező szegény kárára? Az USA ígérete, hogy 100 milliárd dollárt fordít a fejlődő országok megsegítésére, szép ígéret, de ez valóban változtathat az alapvető problémán?

Valójában Koppenhágában hiányzott a stratégiai vízió. Az a fajta látomás, ami az Isten-látás kohéziójában születik csak meg. Ez a furcsa „világcsúcs” több ellentmondást hozott felszínre, mint amennyi megoldást tudott javasolni. Nem csak az ülés ideje alatt tüntető ezrek és a rendőrség között alakult ki konfliktus, hanem a gazdag és a szegény országok között idegekbe vágóan tudatosult a növekvő szakadék, a tudósok és a politikusok között is, és a különböző érdekcsoportok között. Az egyházak, a katolikusok, protestánsok és ortodoxok képviselői egyértelműen fogalmaztak. Leginkább Desmond Tutu dél-afrikai

anglikán érsek találta fején a szöveget: Vagy nyertesek, vagy vesztesek leszünk, mert csak egyetlen világunk van! Meghökentő, hogy az amerikai evangélikások, új-protestáns hívők szemében az abortusz kérdése még mindig fontosabb, mint a drámai klímaváltozás bőrünkön értékelhető drasztikus megtapasztalása. A német keresztyének - minden felekezetben - „radikális életmódváltozást” sürgetnek. „Nem voltunk jó sáfárok, ez vezetett a jelenlegi környezeti válsághoz” - olvasható a Mikeás-kezdeményezés nyílt levelében. Ők azt tervezik, hogy 2050-ig sikerül majd a széndioxid-kibocsátást 80 %-kal visszaszorítani, s az 1990-es évek eleje előtti mértékre redukálni.

A nyugati egyházakban a klímaváltozás egyes számú napirendi témává lépett elő. És nálunk? Ott megszületett az istentiszteletnek és a személyes hitéletnek új formája és iránya, amit ez az új fogalom jelez: öko-spiritualitás. Hol vagyunk ettől a tudatosító-nevelő egyházi lehetőségtől, ha még a harangok sem szólaltak meg mindenütt hazánkban december 13-án, melyek „érted szóltak, természet!?”. A környezet Isten teremtménye, teremtett világa, nem csak használati tárgy. És ezért egyénileg is tudunk talán még tenni valamit. Miért ez az öko-

lógiai tudatosságban hazánkban tapasztalható általános megkésetttség, eltompultság? Nem csak mások, mi is öt perccel vagyunk tizenkettő előtt! Egyénileg, egyházként, nemzetként. És még tehetünk valamit. Mikor kezdjük már el együtt, és egyénileg? Csak ez az egyetlen világunk van, egyáltalán nem mindegy, sem nekünk, sem az utánunk jövőknek, hogy ebből marad egy, vagy egy sem lesz! Kálvin bölcsessége ebben a tekintetben is időszerű és útmutató: „Amíg nem lehetséges az, amit akarunk, addig azt kell akarnunk, ami lehetséges!”. Koppenhága figyelmeztet: lehet, hogy a hegyek csak egereket szülnek, de amíg vannak hegyek, s egerek, addig van élet is – s nekünk mind a hegyekre, mind az egerekre vigyáznunk kell, hogy most másról ne is szóljak! Belegondoltunk már ebbe úgy igazán?! És megpróbáltunk már kicsit tudatosabban, hogy ne mondjam: felelősebben élni? Tanulgatnunk kell mindnyájunknak: Ma már a kicsi sem kevés!

Dr. Békefy Lajos

BIBLIA OLVASÓ

u e z é r f a n a l

1.	H.	Jer 15,10-21	Jer 12,13-18
2.	K.	Jer 16, 1-13	Jer 13, 1-10
3.	Sz.	Jer 16,14-21	Jer 13,11-18
4.	Cs.	Jer 17, 1-13	Jer 14, 1-5
5.	P.	Jer 17,14-27	Jer 14, 6-13
6.	Sz.	Jer 18, 1-12	Jer 14,14-20
7.	V.	Jer 18,13-23	Jer 15, 1-4
8.	H.	Jer 19	Jer 15, 5-8
9.	K.	Jer 20, 1-6	Jer 16, 1-9
10.	Sz.	Jer 20, 7-18	Jer 16,10-21
11.	Cs.	Jer 21	Jer 17, 1-6
12.	P.	Jer 22, 1-9	Jer 17, 7-14
13.	Sz.	Jer 22,10-19	Jer 17,15-18
14.	V.	Jer 22,20-30	Jer 18, 1-8
15.	H.	Jer 23, 1-8	Jer 18, 9-20
16.	K.	Jer 23, 9-22	Jer 18,21-24
17.	Sz.	Jer 23,23-40	Jer 19, 1-5
18.	Cs.	Jer 24	Jer 19, 6-10
19.	P.	Jer 25, 1-14	Jer 19,11-16
20.	Sz.	Jer 25,15-29	Jer 19,17-21
21.	V.	Jer 25,30-38	Jer 20, 1-6
22.	H.	Jer 26, 1-9	Jer 20, 7-10
23.	K.	Jer 26,10-19	Jer 20,11-15
24.	Sz.	Jer 26,20-24	Jer 21, 1-8
25.	Cs.	Jer 27	Jer 21, 9-14
26.	P.	Jer 28	Jer 21,15-27
27.	Sz.	Jer 29, 1-19	Jer 22, 1-5
28.	V.	Jer 29,20-32	Jer 22, 6-9

FEBRUÁR

VILÁGOLDAL

Hitről hívőknek

Új református hitvallás készül Svájcban (2009-11-16)

Erősíteni a református lelkiséget és profilt, bátorítani a nyílt, őszinte, és igényes vitákat, beszélgetéseket a hitről – ez a célja az új svájci református hitvallás megalkotásának. A hatékony munka érdekében kantonközi munkacsoportot hoztak létre és munkafüzetet adtak ki...

(Zürich) – A 19. században a svájci reformátusok lemondtak arról, hogy közös hitvallást fogalmazzanak meg. Különböző nem tudták volna a kantonális egyházak megőrizni egységüket. Ma vannak, akik ismét szeretnének hitvallást, de legalábbis meg akarják vitatni ennek az időszerségét és lehetőségét. Ebből a célból adták ki a hitvallási kézikönyvet. Ehhez még egy új internetes honlapot is szerkesztettek, ref-credo.ch címmel. Francia és német nyelven tájékozódhatunk arról, hogy az új hitvallás elgondolása zürichi kezdeményezés, de már kantonközi figyelem kíséri a tizenegy tartományi református egyházban.

A hitvallás, Credo célja: erősíteni a református lelkiséget és profilt, bátorítani a nyílt, őszinte, és igényes vitákat, beszélgetéseket a hitről, s ezáltal jól felismerhető karaktert adni a református egyháznak. A Hitvallási Kézikönyvből háromezer nyolcszáz példány németül, ezer példány franciául jelent meg Kálvin János születésnapjára, július 10-re. Ralph Kunz, a zürichi egyetem teológiai fakultásának gyakorlati teológiai professzora szerint a hitvallások „a hit nyelvi hajlékát” jelentik. A hitvallás végleges formáját 2019-ig kell elkészíteni. (ref.ch – 2009-11-15 – dr. békefy)

Campi professzor Kálvinról Schaffhausenben: “Prédikációi erőforrások” (2009-11-06)

(Schaffhausen) – A zürichi egyetem egyház-, és dogmatörténeti professzora, Dr. Emidio Campi a schaffhauseni lelkészgyűlés előtt tartott előadást a prédikátor Kálvinról. Szerinte a nagy genfi reformátor ideje óta még soha semmikor nem értékelték őt és írásait olyan nagyra és sokhelyütt, mint éppen ebben az emlékévében. Ezzel együtt még sok előítélet makacsul tartja magát, mintha Kálvin Genfben valamiféle diktátor lett volna vagy éppen a modern kapitalizmus előfutára. Sok mindent és sokat írt Kálvin, de elképesztően sokat prédikált is. Több mint 2 000 prédikációját gyorsírók jegyezték le. Sajnálatosan a genfi egyetemen 1805-ben java részük elveszett, a 47 kötetből csak nyolc maradt meg. Utólag sokan mondják, hogy igehirdetései racionalisták, ennek következtében kevésbé érthetők és szárazak voltak. Ez nem így van – állítja Campi professzor. Kálvin prédikációi ugyanis a valdensék és a hugenották kezében kifejezetten értékes és vigasztaló erőforrásokká lettek. (ref-sh.ch – 2009-11-05 – dr. békefy)

Regényes életrajz a Vöröskereszt református alapítójáról (2009-11-03)

Lothar von Seltmann írt regényes életrajzot a református Henry Dunant-ról, aki gyermekkorában már feltette ezt a kérdést: Miért olyan gonoszok az emberek, a felnőttek? Ez volt életében az első mozzanat, ami a világgal való elégedetlensége nyomán alakult ki benne. Az a történelem ironiája, hogy Dunant, aki annyi jót gondolt a gyermekkori felismerés ellenére az emberekről, hihetetlenül sok csalódáson ment át miattuk. Mégis sikerült neki megalakítani az emberbaráti szervezetet, a Vöröskeresztet. Jóllehet az emberi képmutatás, farizeizmus és hazugság haláláig fájdalmat okozott neki, mégis Krisztusban megbékélten fejezte be életét Zürichben 1910. október végén. A 288 oldalas könyvet a Hänssler Kiadó jelentette meg. (jesus.de – 2009-11-02 – dr. békefy)

Nem kérünk bocsánatot Kálvin miatt! (2009-10-27)

(Genf) - Kálvin születésének 500. évfordulójával összefüggésben mérleget készített a világ különböző részein eddig megtartott eseményekről, rendezvényekről, előadásokról, konferenciákról, szindarabokról, könyvekről a calvin09 honlap patronáló bizottsága. Az eredmény: nem várt módon pozitív a mérleg! Clifton Kirkpatrick, a Református Világszövetség elnöke így fogalmazott: „A Kálvinra irányuló figyelem sok keresztyénben újra tudatosította a lelki-szellemi örökséget, amit reformátorunk hagyott az utódokra. Nem kérünk senkitől bocsánatot Kálvin miatt, hiszen olyan örökséget, gondolatokat és tetteket hagyott

ránk, melyek valóban éltetőek, megelevenítőek korunk számára”. A gazdasági és a pénzügyi válság ráirányította figyelmünket Kálvin szociál-etikájára, ami valóban forradalmi volt a maga idején – jelentette ki Thomas Wipf svájci lelkész, a patronáló bizottság elnökhelyettese. Vannak, akik pontról-pontra kimutatták a mai amerikai politikai prioritások és a kálvini szociális agenda, napirend közötti egyértelmű kapcsolatot. Ezek: a bevándorlás kérdése, az egészségügy és a gazdasági igazságosság. Emodio Campi, a zürichi egyetem egyháztörténésze szerint Kálvin lelkigondozásában a humanitás és a szenzibilitás, az emberi gondok-bajok iránti nagyfokú fogékonyság fejeződött ki. Biztos, hogy Kálvin egységtörekvései nagy

lendületet adtak a ma világszerte előkészítés alatt álló 2010. évi nagy református egyesülésnek, melynek során két református világszövetség olvad majd egybe. Világméretben hatalmasan fellendült Kálvin iratainak az újra kiadása, és újra tanulmányozása – olvasható a calvin09 jelentésében. Kínától Argentínáig, Kubától Dél-Afrikáig, de Japánban, Olaszországban és Lengyelországban, meg hazánkban is... (livenet.ch – 2009-10-26 - dr. békefy)

Kálvin véleménye a zsidóságról – eltérések Luthertől (2009-10-22)

(Karlsruhe) – Negyven oldalas tanulmánnyal jelentkezett Dr. h.c. Hans Maß, nyugalmazott egyházfő-tanácsos, a Badeni Tartományi Egyház Keresztén-Zsidó Párbeszéd megbízottja. Az októberi hónapra elkészített alapos tanulmány címe egy Institutioból vett idézet: «„Ők velünk együtt egy lelki táplálékot ettek és egy lelki itallal itattak meg” (Inst II 10,5). Kálvin és a zsidóság eltérő értelmezése Kálvinnál és Luthernél». Maß szerint Kálvinnak döntő része volt abban, hogy kialakította a máig érvényben maradt tanítást és szemléletet a zsidó nép maradandó kiválasztásáról. (reformiert-info.de – 2009-10-21 - dr. békefy)

Hittanverseny Rozsnyón

November 24-én hittanversenyen vettünk részt. A vetélkedő Rozsnyón került megrendezésre, az Abaúj-tornai Egyházmegye és a Rozsnyói Református Alapiskola szervezésében. Az alkalom hálaadó énekkel, és elcsendesedéssel kezdődött. A csapatoknak csaknem két hónap állt rendelkezésükre a felkészüléshez. A verseny folyamán kiderült, hogy ez a felkészülés jól sikerült. Mind a hat csapat a tőle telhető legtöbbet igyekezett nyújtani. Több féle feladatot kellett megoldaniuk. Volt drámajáték, ahol a gazdag ifjú történetét láthattuk, sorban, minden csapat előadásában. A Kálvin évre való tekintettel az egyik tétel Kálvin János élete és munkássága, illetve a keresztségről és az úrvacsoráról alkotott tana volt. Ezek mellett pedig még két tételt húzhattak a versenyzők, amit írásban kidolgoztak, majd szóban előadtak. A zsűrinek nehéz dolga volt, a küzdelem szoros volt, de mindenki jó élményekkel és tapasztalatokkal gazdagabban mehetett haza. Ezen kívül a versenyben részt vevő csapatok minden tagja

könyvjutalmat, és más ajándékokat is kapott. A megmérettetés után következett az ebéd, amit a Református Alapiskolában fogyaszthattunk el.

Ezek a versenyek jó alkalmak arra, hogy a gyerekek jobban megtanuljanak és megszeressenek foglalkozni a Bibliá-

val, jobban megismerjék a mi Urunkat, és nem utolsó sorban egymással is baráti kapcsolatokat építhessenek ki. Reméljük, jövőre újra megrendezésre kerülhet a hittanverseny, és még több érdeklődő lesz.

Varga Zoltán

Megrendelhető a Szeretnaptár 2010 és a Református Újság.

Naptárunk átfogó tájékoztatást ad egyetemes egyházunk és egyházmegyéink, valamint gyülekezeteink életéről mintegy 300 fényképpel.

A Református Újság a 17. évfolyam-

ban is tájékoztat egyházi közéletünk és gyülekezeteink mindennapjairól, a világ és a Kárpát-medence reformátuságának fontos eseményeiről.

Rendelje meg kiadványainkat,

támogatva felvidéki magyar református könyv és lapkiadást. Ne legyen református hitünk és magyarságunk elhallgattatója, amikor nyelvtörvénnyel kívánnak elnémitani minket.

Szerkesztőség

Zsoltár és énekszó

2009. november 15-én vasárnap 14,00 órától zsoltároknak adott otthont a kistárkányi kultúrház. E falak között, ahol eddig falugyűlések, anyák napi és nyugdíjas napi ünnepségek, különféle választások folytak, az említett napon a Kis- és Nagytárkányi Református Egyház lelkész házaspárja Nt. Tarr Ferdinánd és neje Nt. Tarr Ivett a Kálvin évek keretében zsoltároknak szentelt délutánt rendezett. Résztvettek a leányegyházak is Tiszacsernyőből és Ágcsernyőből egyaránt. A kultúrház megtelt valami különlegesre váró, jólelkű emberekkel. Nagy számban voltak a gyerekek is.

A **nyitó áhítatot** a helyi lelképásztor tartotta, ami már nem szokványosan kezdődött. Az igevers „*Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koronáját*” (Jelenések, 2,10) kivetítő vásznon volt látható, míg tartott az áhítat.

A következő **előadás**, melyet Nt. Blanár Erik kispécsi lelki-

Támogassa gyülekezetét adója 2%-val

A Lónyay Gábor Polgári Társulás megköszöni minden kedves adakozónak a 2009-ben átutalt adószámlát. Istennek legyen hála egyre többen ismerik fel, hogy az adó 2%-nak átutalásával valódi támogatást nyújthatnak saját gyülekezetüknek a Lónyay Gábor Társuláson keresztül, vagy a Református Tanulmányi Központ nyári gyerektáborát segíthetik.

Az elmúlt éven a következő gyülekezetek részesültek támogatásban a Lónyay Gábor Társuláson keresztül: 1. Iske, 2. Kistráska, 3. Bés, 4. Ipolyság, 5. Nagyida, 6. Saca, 7. Párkány, 8. Bátorkeszi, 9. Bajánháza, 10. A Református Tanulmányi Központ nyári Honismereti és Angol Nyelvtáborán 3 kárpátaljai és 3 erdélyi fiatal vett részt a Lónyay Gábor Társulás támogatásával.

Mindazoknak akik adójuk 2%-át céljaink támogatására kívánják fordítani megadjuk adatainkat:

Név: Zaujmové združenie Gábora Lónyayho

Székhely: 076 74 Drahnov 216

Jogi forma: Občianské združenie

IČO: 31256732

További tájékoztatást a 056 6282560-as, vagy a 0908 035 094-es telefonszámon adunk. Kérésre postán, vagy E-mail-en elküldjük az adatainkkal kitöltött formanyomtatványt is.

Csoma László

pásztortól hallhattunk és láthattunk, szintén a kivetített idézetektől és odaillő képektől volt valóban figyelemreméltó.

„*Ti magatok is, mint élő kövek épüljétek fel lelki házzá*” (1Péter 2,1-10) hangzott az ige. Úgy a gyerekek, mint a felnőttek számára világos volt az ige értelme s a hozzá fűzött előadásmagyarázat, mely szerint az Istenben való igaz hit nélkül életünk és hitünk éppolyan ingatag, mint a megalapozatlan ház.

Az ágcsernyői **Cserfaág** női kar előadása következett, melyben dicséreteket és Berkesi Sándor egyik művét adták elő. Előre kitűzött célként a 77. zsoltárt tanították meg a hívekkel. A kórus vezetője Soltész Lídia. Hasonlóképp tanítottak zsoltárt a tiszacsernyői biblia körösök, ék a 62. genfi zsoltárral gazdagítottak bennünket.

A **hittanos gyerekek** is bőven kivették részüket a délután rangos programjából. Az órákon megismert zsoltárokból többet elmondtak, sőt éneklésükre is vállalkoztak.

Gryllus-Sumonyi: 139. zsoltárját Soltész Lídia és tanítványa Zádori Eszter VI. osztályos tanuló adták elő duettként a tanító néni zongorakíséretével.

A kis- és nagytárkányi **Calix** női kar kétszólamú dicséreteket mutatott be, majd ők is tanítottak egy zsoltárt (91.) Nagy Katalin vezetésével.

A hazai lelkész Nt. **Tarr Ivett** **kedves zárszavai** után a **Calix kórus** zárta a felemelő délutáni programot a Kormorán együttes „Három harang” című számával.

Az itthoniak szerény vendégséget készítettek a lelki táplálék után. A vidám falatozások alatt ki-ki megvitatta a látottakat-hallottakat és konstatálták, hogy jóleső, felemelő és színvonalas délutánnak voltak részesei... És még mindig nem volt vége. A beszélgetés alatt valami vidám zsbongás hallatszott a terem első részéből. A tiszteletes úr még egy rövid **kvíz** keretén belül számonkérte a gyerekeket az elhangzottakról. Persze, mindegyikük „megszolgált” némi ajándékot.

Köszönjük az értékes ötletet és a szép délutánt.

Mgr. Nagy Katalin

A Biblia gyermekkézben

VII. Egyházmegyei Bibliaismereti Verseny Martoson

A hittanra járó gyermekek szorgalmasan olvasták, tanulmányozták és tanulták a Szentírást az elmúlt hetekben, hiszen 2009. november 28-án került sor a **Komáromi Református Egyházmegye** által szervezett VII. Egyházmegyei Bibliaismereti Versenyre Martoson. A 19 résztvevő gyülekezet 68 csapatot indított 235 gyermekkel, akiket 47 felnőtt kísért el.

A verseny helyszínére folyamatosan érkeztek a csapatok. Az egymásra való várakozás is tartalmasan telt, mert a Bátorkeszin megrendezett Fireszke nyári gyermektáborok elevenedtek meg a rendezvény kezdetéig a templom falára

vetített képek által. A többszöri „Én is ott vagyok!” felkiáltás volt a bizonyítéka, hogy sok gyereknek jelentett ez személyes élményt.

Dobai Sándor esperes és **Szénási Szilárd** martosi lelképásztor köszöntötte a templomot megtöltő gyereksereget, lelkészeket, hitoktatókat, szülőket. Majd **Szarvasné Tömösközi Erzsébet** búcsi beosztott lelkész tanított énekeket, melyben férje, Szarvas László volt gitárkísérettel a segítségére. A kezdő áhítatot **dr. Pólya Katalin** párkányi lelkész tartotta, aki arról beszélt, hogy mi vagyunk a világ világossága (Mt 5,14-16). A tükör és a lámpás, melyeket szemléltető eszközként használt, sokáig eszünkbe juttatja majd, hogy csak akkor tudjuk keresztyénként Isten fényét, világosságát terjeszteni, ha az életünk tiszta, és visszatükrözi Jézus Krisztus szeretetét.

Molnár Júlia, a verseny elnöke ismertette a szabályokat, és megtörtént a csapatok elosztása is. Ki-ki megtalálta kijelölt helyét a református iskola egy-egy tantermében, étkezdéjében, valamint a kultúrház két helyiségében.

A bibliaismereti verseny írásbeli kérdések formájában zajlott. Egy óra állt a csapatok rendelkezésére a válaszadásra. Míg a javítás, pontozás folyt, addig **Écsi Gyöngyi** hetényi lelkész játszott a gyerekekkel, és mondott egy kedves történetet. Amíg a kisebbek ebédeltek, addig a nagyok **Dobai Júlia** Firesz-munkatárs és **Senkár Szabina** rajzolt-festett

evangéliumi tanításán vettek részt, melyből kiderült, hogy a szabadság, a szeretet és az élet mellett maga az Úr Jézus Krisztus az Isten legnagyobb ajándéka a mi számunkra. Majd cserélt a két csoport, hogy mindenki jóllakhasson, és Isten örömhírét is hallhassa.

Az izgatott várakozást énekléssel töltöttük, míg megérkezett az összesített eredmény.

Az 1. kategóriába tartozó 1-2. osztályosok Péter halfogását, Zákus történetét tanulták, valamint azt, amikor Jézus a tengeren jár, és ahogyan lecsendesíti a háborgó tengert. A 11 induló csapat közül Martos a harmadik, Megyerics a második, Bátorkeszi pedig az első helyen végzett.

A 2. kategóriába a 3-5. osztályosok kerültek. Ők a felsorolt történeteken kívül a samáriai asszony Jézussal való találkozását is tanulták. A 29 csapatból Hetény, Vágfarkasd és Komárom csapata volt a legfelkészültebb.

A 3. kategóriába a 6-9. osztályosok tartoztak. Az ő témájuk a Hegyi Beszéd (Mt 5-7) volt. A 28 csapat közül Komáromot és Vágfarkasdot megelőzve a hetényiek átvehették másodszer is az első helyért járó díjat.

Az evangéliumi tartalmú könyvek, naptárak és más ajándékok, emléklapok és oklevelek átadása után boldogan, felszabadultan köszöntünk el egymástól, és utaztunk haza, hogy mielőbb megoszthassuk élményeinket családtagjainkkal, szeretteinkkel, gyülekezetünkkel.

Köszönjük a martosiai és mindazok szolgálatát, akik aktívan segítettek a verseny alatt, az ebédnél, valamint azoknak, akik előkészítették a versenyt. Köszönet a budapesti Szülőföld Alapnak, melynek hathatós támogatásával lehetett a Bátorkeszi Református Egyházközség lebonyolítója e vetélkedőnek **Czinke Zsolt** lelképásztor, egyházmegyei katechetikai előadó vezetésével.

Istent illeti a dicsőség, mert Ő az, aki ennyi gyülekezetet arra indított, hogy Bibliát adjanak a gyermekek kezébe, hogy ez által is terjedjen az Úr igéje, életet formáló szava.

Czinke Tímea
bátorkeszi lelkész

IV. BÁTORKESZI ISTVÁN NAPOK

A Magyar Reformátusok V. Világtalálkozója felvidéki utórendezvényeként került sor Bátorkeszin 2006. október 28. és 31. között – első alkalommal – a Bátorkeszi István Napokra. A Bátorkeszi Református Egyházközség presbitériuma és a bátorkeszi Alap Polgári Társulás dombormű állításával és többnapos ünnepi rendezvénysorozattal kívánt méltó emléket állítani a község szülöttje, Bátorkeszi István gályarab prédikátor emlékének, szabadulása 330. évfordulója alkalmából.

A 2009-es esztendőben október 25-e és november 1-je között rendezték meg már a IV. Bátorkeszi István Napokat a KÁLVIN-jubileum jegyében, melyeknek keretében az ünnepi istentiszteletek és egyháztörténeti előadások mellett domborműállításra, koncertre, bábelőadásokra, kiállításra, rendhagyó történelem- és hittanórákra került sor.

A szervezők igyekeztek minden korosztályt megszólítani, mivel vallják, hogy a gyermekeknek és ifjaknak legalább annyira kötelességük ismerni múltunkat, gyökereinket és kultúránkat, mint az idősebb generációnak. Mivel Kálvin János születésének 500. évfordulója olyan egyháztörténeti esemény, amelyet nem lehet figyelmen kívül hagyni, erkölcsi kötelességüknek érezték ennek vállalását.

Október 25-én, az alkalom nyitó ünnepi istentiszteletén Fazekas László, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház püspöke hirdette az ígét, ezt követően a Bátorkeszi Református Egyházközség kórusa szolgált Szalay Katalin okleveles kántor vezényletével.

Az ünnepi alkalom Egyházmegyei Presbiteri Konferenciával folytatódott, melyen Gál Sándor egyházmegyei gondnok köszöntő szavait követően két előadást hallgathatott meg a csaknem 250 jelenlévő. Először dr. Nagy Lajos

egyháztörténész, a komáromi Selye János Egyetem Református Teológiai Karának tanszékvezető tanára szolt „Kálvin és a kálvinizmus a Kárpát-medencében” címmel a hallgatókhoz, majd dr. Szűcs Zoltán, az amerikai Kálvin egyházkerület nyugalmazott püspöke tartott előadást „Kálvin és a kálvinizmus a tengerentúlon” címmel. Dobai Sándor esperes zárszavával zárult a presbiteri konferencia.

A program folytatásaként a Kálvin János emlékére állított emléktáblát és domborművet a község szülöttje, Gáspár Péter M.S. mester-díjas pozsonyi szobrászművész alkotását leplezték le a templom külső falán.

A leleplezés előtt ünnepi beszédet mondott dr. Márkus Mihály, a Dunántúli Református Egyházkerület tiszteletbeli püspöke, a magyarországi Kálvin Emlékbizottság elnöke. Közreműködött a Cédrus keresztyén zenekar Apácaszakállasról.

Az alkalom az egykori református iskola felújítás alatt álló épületében szeretetvendégséggel, majd ezt követően a Komáromi Református Egyházmegye közgyűlésével zárult. Október 26-án a Rét utcai óvodában megtartott bábelőadá-

sokkal folytatódott a rendezvénysorozat, ahol az „Édenkerti történet”c. előadást nézhetette meg közel 150 óvodás és alapiskolás gyermek a hetényi református gyülekezet TÁBITA bábcsoportja előadásában Écsi Gyöngyi református lelkész, bábművész vezetésével.

Október 27-én rendhagyó hittanóra keretében mutatta be Kálvin János életét és munkásságát Czinke Zsolt bátorkeszi, Lévai Attila csicsói, Somogyi Alfréd apácaszakállasi, Szénási Szilárd martosi, Vámos Béla felsőpatonyi lelképásztor - a délelőtt folyamán előbb a Kovács József Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola tanulói, majd a Magán Szaktanintézet és Kereskedelmi Akadémia diákjai, este pedig a gyülekezeti tagok számára. Mindhárom alkalommal az előadások helyszíne a református templom volt, s vetített képek illusztrálták az elhangzottakat. Külön öröm volt, hogy egymás után kétszer is gyermekek és ifjak töltötték meg a templom padjait.

Október 28-án rendhagyó módon nem istentiszteletre, hanem koncertre hívogattak a református templom harangjai. A PENGŐ zenekar előadásában felvidéki, majd erdélyi

népzene hangzott el, melyet Krüger Viktor fotóművész Erdélyben készült fényképeinek vetítése tett még színesebbé.

Október 31-én, a reformáció emlékünnepén dr. Pálfi József, a Nagyvárad-Réti Református Egyházközség lelkipásztora, a nagyvárad-i Partiumi Keresztény Egyetem tanára hirdette Isten ígését, melyet követően a Bátorkeszi Református Egyházközség kórusa tett bizonyosságot többszólamú zoltárfeldolgozások és dicséretnek éneklésével. Az istentiszteletet követően a Bátorkeszi István gályarab prédikátor emlékére állított dombormű koszorúzásával fejeződött be az ünnepi együttlét.

November 1-jén a vasárnapi istentisztelettel zárult az egyhetes rendezvénysorozat, mely egyben úrvacsorai közösség, és az új borért való hálaadás alkalma is volt. Ezen a napon dr. Erdélyi Géza, a Szlovákiai Református Keresztény Egyház nyugalmazott és tiszteletbeli püspöke hirdette az ígét, aki már negyedik éve védnöke a Bátorkeszi István Napoknak. Az úrvacsoraosztás alatt a testvéri egység és a felebaráti szeretet jegyében együtt szolgált Pálfi József nagyvárad-i és Czínke Zsolt bátorkeszi lelkipásztor. A Szózat és a Székely himnusz eléneklését követően a meghurcolt és kitelepített bátorkeszi magyar családok emlékére állított kopjafa koszorúzásával és a nemzeti ima eléneklésével zárultak a IV. Bátorkeszi István Napok, abban a reményben,

hogy a jövőben töretlenül, gazdag programmal folytatódnak majd tovább.

A megvalósult programokért köszönet illeti az előadókat, valamint a szervezőket. Köszönet az egyházközség presbitériumának, a helyi református nőszövetség tagjainak és a gyülekezeti tagoknak. Köszönet a támogatóknak: a Szlovákiai Református Keresztény Egyháznak, a budapesti Szülőföld

Alapnak, a magyarországi Oktatási és Kulturális Minisztériumnak, a Magyar Képző- és Iparművészeti Lektorátusnak és a pozsonyi Csemadoknak. Soli Deo Gloria.

Czínke Tímea

CSOHÁNY JÁNOS

LEO THUN EGYHÁZPOLITIKÁJA

Graf Leo Thun-Hohenstein (1811-1888) cseh nemzetiségű arisztokrata 1849 nyarán kapta a bécsi kormányban az akkor alakított kultuszminiszteri tisztséget. Az 1848. november 4-én működő Félix von Schwarzenberg herceg miniszterelnök vezette kormány gyökeresen új birodalmi politikát követett. A fiatal I. Ferenc József által Olmüzbén, 1849. március 4-én kiadott birodalmi alkotmány szellemében egységes összbirodalmat kívánt kialakítani, Magyarország alkotmányát, területi integritását eltörölte és beosztotta az örökös tartományok közé. Világos után tényleges katonai diktatúrát építettek ki a koronartományokra szabdalva Magyarországon.

1848. október 12-én a minisztertanácsban gróf Stadion belügyminiszter a protestánsok helyzetéről terjesztett előbeszámolót, december 24-én visszatért e témára és hangsúlyozta, hogy a császár elé kellene terjeszteni a protestánsok ügyét, és a Magyarországra vonatkozóan kiadásra kerülő törvény meghatározott paragrafusaihoz róluk intézkedni kellene. A minisztertanács egyetértett a belügyminiszterrel, ennek ellenére nem terjesztették a császár elé. 1849. január elején

két magyar arisztokrata a császári kormányzat prominenseihez intézett külön-külön memorandumában azt fejtegette, hogy a protestánsok felelősek első sorban a történelemért, különösen a kálvinisták, akik a huszárak közt többségben vannak. A protestáns egyházakat szoros állami ellenőrzés alá kell vonni. Ján Kollár (1793-1852) volt pesti (Kohlmarkt, ma Deák téri) szlovák evangélikus lelkész, aki már 1848. márciusában Bécsbe menekült, ahol 1849. április 29-én a bécsi egyetemen a szláv régészet és őstörténet professzorává nevezték ki, beadvánnyal fordult 1849 tavaszán a belügyminiszterhez és szakszerűen kifejtette, hogyan kell átszervezni a magyarországi protestáns egyházakat. Szerinte az örökös tartományok állami konzisztóriumai jellegű egyházigazgatási rendszerét kell kiterjeszteni a magyarországi protestáns egyházakra is és ezt az egyházalkotmányt az uralkodó kötelezően rendelje el és kényszerítse rá - korabeli kedvenc szóhasználatával oktrojálja rá - az egész birodalom valamennyi protestáns egyházára, hogy azok egyetlen birodalmi protestáns egyházat alkossanak (eine „protestantische Gesamtkirche Österreichs... ist ratsam”).

1849. áprilisában menekült Besztercebányáról Bécsbe Ján Kollár elv- és személyes barátja, Karol Kuzmány (1806-1866), ottani szlovák evangélikus lelkész, volt esperes, mert együtt működött a cs. kir. megszálló hatóságokkal. Mindketten kitűntek az 1840-es években zajló, és a magyarországi evangélikus és református egyház egyesítését célzó, ún. uniós mozgalmak heves ellenzése terén. A gróf Zay Károly (1797-1871) evangélikus egyházi főfelügyelő által kezdeményezett és a szintén evangélikus vallású Kosuth által is erősen támogatott egyházi unióban a szlovák evangélikus lelkészek egy része nem látott mást, mint a majdnem kizárólag magyar nemzetiségű reformátusokkal egyesülve az evangélikus szlovákok elmagyarosítására tett kísérletet.

Az uniós mozgalmakban kétségtelenül volt magyarosítási szándék, nem szabad azonban elfeledni, hogy az evangélikus és református egyházra azonos állami törvények vonatkoztak, egyházalkotmányuk gyakorlatilag megegyezett, a teológiai áramlatok is hasonlóan hatottak mindkét egyházra, tehát ezek a kifejezetten egyházi szempontok sem voltak elhanyagolhatók. A németországi

unionált evangélikus és református egyházak példája is bátorítóan hatott. A szlovák nacionalisták viszont csupán a magyarosítás veszélyétől tartottak. Ebben őket a pánszlávizmus erősítette, aminek volt az orosz cári kormányzat által támogatott titkos vonala, és volt egy ausztrioszláv szárnya, amely Ausztria keretén belül óhajtotta a birodalomban élő szlávokat egyesíteni, el odáig, hogy a magyar államiság keretéből is kivonja és közvetlenül Bécs fennhatósága alá rendelje területüket. Ehhez az irányzathoz tartozott Kollár, Kuzmány, Ludovít Stúr (1815-1856), Michal Miloslav Hodza (1811-1872), Josef Miloslav Hurban (1817-1888), az utóbbi két evangélikus lelkész léte nem csupán szóban és írásban küzdött az unió és a „magyarizmus” ellen, hanem 1848-49-ben szabadcsapatot szervezve fegyveresen is.

A magyar felfogás nem a nyelvi, hanem a politikai nemzet kategóriájában gondolkodott. A kuruc szabadságharcokban a szlovákok a magyarokkal együtt küzdöttek, s 1848-49-ben tízezret meghaladó számban harcoltak szlovák honvédek.

Karol Kuzmány 1849. június 24-i kelttel a birodalmi belügyminisztériumhoz memorandumot nyújtott be, amelyben a magyarországi protestáns egyházszervezetet úgy ábrázolta, mint ami a lázadás melegágya, ezért is megszüntetendő és a birodalom összes protestánsa egy birodalmi protestáns egyházba egyesítendő, aminek legfőbb vezetője a birodalmi főkonzisztórium legyen, amelynek tagjait az uralkodó nevezze ki és fizesse. Az egyház hierarchikus-episkopális, azaz lelkészek, és szuperintendensek által vezetett legyen, a szuperintendenseket az állam fizesse, hogy azok egyházuk tagjaitól anyagilag is függetlenek legyenek és képviselni tudják az állami elvárásokból rájuk háruló feladatokat. Ezt adják ki egy ideiglenes rendeletben és kb. három év múlva bizalmi emberek tanácsát kikerve, az uralkodó engedélyezzen zsinatot, ami elfogadja – legfeljebb lényegtelen módosításokkal – a már érvényben lévő egyházalkotmányt. Ugyanezt megküldte 1849. július 6-i dátummal az evangélikus vallású, erdélyi szász származású Geringer bárónak (1806-1889), Magyarország politikai kormányzójának (Landes-Comissair in Ungarn). 1850-ből található a Thun-Hohenstein Nachlaß iratai között Kuzmánynak szintén egy hasonló beadványa. Ezzel el is jutottunk ahhoz a ponthoz, ahol látjuk a Leo Thun

protestáns egyházpolitikájának forrásait. Közben 1849. október 8-án beiktatták Kuzmányt a bécsi Protestáns Teológiai Tanintézet frissen létesített gyakorlati teológiai tanszékére, az ő kötelessége lett az egyházjog előadása is.

Kollár és Kuzmány nemzetiségi politikájuk érdekében összbirodalmi politikai hasznot ígért a bécsi kormánynak, e politikai haszon érdekében fogadta el a kormány javaslataikat és készítette el Thun velük, vagy már Kuzmányval a rövid úton, láthatóan még 1850-ben császári parancsral bevezetni kívánt egyházalkotmányt. 1850. januárjában nem várt módon értesült erről Georg Bauhofer (1806-1864) budai német evangélikus lelkész az evangélikus Mária Dorottya főhercegnő, József nádor felesége volt udvari lelkésze. Hamarosan, 1850. február 10-én megjelent a református vallású Julius von Haynau báró, Magyarország katonai kormányzójának a magyarországi protestáns egyházak átszervezéséről szóló ideiglenes rendelete. A rendelet Kollár és Kuzmány közreműködésével készült, mert az eddig vázolt javaslataikat találjuk meg benne, egyelőre Magyarországra nézve. A protestáns egyházak világi tisztségeit megszüntette, gyűlést tartani az illetékes katonai hatóság engedélyével lehetett. A szuperintendenciák határait a jövőben a katonai kerületekhez fogják majd igazítani, ugyanakkor sor fog kerülni a szuperintendensek és adminisztrátorok állami dotálására. Szuperintendensi adminisztrátorok említésére azért került sor, mert akkorra már három evangélikus szuperintendens elmozdítottak, ill. letartóztatottak, később a negyediket is és helyükre az állam nevezett ki általa fizetett adminisztrátorokat.

Bauhofer értesülését tehát megerősítette a Haynau által kiadott rendelet és a lelkészek kérvényt fogalmaztak a Metternich parancsára Bécsben élő Mária Dorottya özvegy nádornéhoz, amelyben arra kérték, hogy a Haynau rendeletének visszavonását érje el az uralkodónál. 1850. júniusában az evangélikus vallású Mária Dorottya a kérést teljesítette és Ferenc József leállította Thunnal a már kinyomtatott egyházalkotmány-tervezet kiadását. A birodalmi protestáns egyház kinevezendő szuperintendensei, a tervezet formális megtárgyalására összehívandó bizalmi férfiak névsora és a birodalmi főkonzisztórium névsora nagyjából szintén össze állt.

1850 őszén a kultuszminisztériumban

(állam)titkárként alkalmazta Thun Josef Andreas Zimmermann (1810-1897) nagyszebeni jogadémiái professzort, aki ettől kezdve a protestáns egyházalkotmány kidolgozásának, bevezetése módjának megtalálása terhet nagy részben átvette Kuzmánytól. A munkálatokról rendszeresen tájékoztatta Thun a császárt, aki véleményezte a munkálatot és akkor folytatta a tervezetet Zimmermann. Így Ferenc József egyházpolitikájának is nevezhetjük a Thunét. 1852. december 14-én terjesztette a minisztertanács, majd annak jóváhagyása után a császár elé Thun a tervezetet. Az uralkodó kikérte a birodalmi tanács véleményét, ami elutasító volt. Az agg Metternich is ellenezte. 1854-ben döntött úgy a császár, hogy egyelőre ne birodalmi protestáns egyházalkotmányt készítsenek, hanem csupán Magyarország számára.

1855 nyarán Bécsben magyarországi „bizalmi férfiakkal” tárgyalták végig egy hónapon át a most már csupán a magyarországi két protestáns egyház számára készített alkotmánytervezetet. Azzal egy időben zárult a konkordátum megkötésének ügye, az aláírást viszont a császár születésnapjára halasztották. A Szent Székkel kötött megállapodástól a rendszer saját megerősödését remélte. Zimmermann tervezete az 1835. évi porosz alsórajnvidéki és vestfáliai református konzisztoriális egyházalkotmány mellett az 1791. évi budai és pesti zsinatok végzéseit is némileg figyelembe vette. A protestáns autonómiát azonban így is mélyen sértette pusztán az a tény, hogy az uralkodó akar egyházalkotmányt adni a magyarországi protestáns egyházaknak, továbbá a világiakat a vezetésben háttérbe szorítja, valamint a főkonzisztóriumnak az a jellege, hogy nem csupán kormányzati felügyeleti szerv, hanem egyúttal az egyház belső igazgatásának, bíraskodásának legfőbb szerve is lett volna.

1856-ban az egyházkerületekhez küldte meg a kultuszminisztérium az egyházalkotmány tervezetet – korabeli szóhasználattal – az Entwurf-ot, hogy azok nyilatkozzanak. Az egyházkerületi közgyűlések megtárgyalták és elutasították azt. E megtárgyalást a sajtóban is engedélyezte a cenzúra. A kerületi közgyűlések ragaszkodtak ahhoz, hogy autonóm zsinatokon alkothassák meg egyházalkotmányukat, amit az uralkodó csupán jóváhagy.

Még három év telt el addig, amíg a

minisztertanács, majd a birodalmi tanácsa véleményezte a némileg átdolgozott egyházalkotmány-tervezetet. Zsinatot csupán az oktrojált egyházalkotmány alapján átszervezett egyházak tarthatnak, a végső kibocsátása előtt elhagyták az egyházalkotmányból a két egyház élére tervezet külön-külön főkonzisztóriumot és helyettük kultuszminisztériumi osztály gyakorolta volna a főfelügyeleti jogot. Az eredeti terv szerint az egyházközségeknek kellett volna leg-

először átszerveződniük, aztán az egyházmegegyeknek, végül a kerületeknek. A kibocsátott pátenses egyházalkotmányban viszont az egyházkerületeken kellett az átszervezést kezdeni. Az 1859 tavaszától dúló osztrák-francia-olasz háború egy győztes csatája után javasolták a pátens kibocsátását, azonban sorra vereséget szenvedtek az osztrák csapatok. A vesztes háborúból Ferenc József viszonylag kedvező békével hozta ki a birodalmat, így külpolitikailag megerő-

södve, belpolitikai ereje tudatában írta alá és adta ki a protestáns pátens néven elhíresült egyházalkotmányt a császár. Alexander Bach (1813-1893) belügyminiszter, a rendszer névadója megbukott, nem így Leo Thun, aki átvészelte a magyarországi pátens-küzdelmet, annak kudarcát és más területen vezette be a pátenses egyházalkotmányt, így például a birodalom ciszlajtániai területén, ahol viszont örömmel fogadták azt a protestánsok.

Olvasóink tollából...

A pápa elhatározta, hogy kitiltja a zsidókat a Vatikánból. A zsidók felháborodtak, ezért a pápa beleegyezett, hogy ha egy zsidó le tudja győzni teológiai vitában, maradhatnak. A zsidók egy bölcsességéről ismert rabbit választanak, hogy kiálljon a pápával a "párbajra". A rabbi azt mondja, hogy tegyék érdekesebbé a vitát és egyiküknek se legyen szabad beszélni. A pápa beleegyezett.

A vita napján a pápa és a rabbi leültek egymással szemben, a hívek körjük gyűltek. A pápa felemelte három ujját. A rabbi felmutatta egy ujját. A pápa egy kört rajzolt a levegőbe. A rabbi a földre mutatott. A pápa elővett egy ostyát és egy pohár bort. A rabbi elővett egy almát. A pápa ekkor felállt: - Feladom - mondta. - Te túl bölcs vagy, Rabbi. Maradhattok.

Később megkérdezik a papát a biborosok:

- Mit beszélt a rabbival?

- Először felmutattam három ujjamat, hogy a Szentháromságra emlékeztessen. Ő felmutatta egy ujját jelezve, hogy egy Isten van mindkét vallásban. Ezután rajzoltam egy kört a levegőbe, mutatva, hogy Isten mindenhol ott van körülöttünk. Erre a földre mutatott, jelezve, hogy Isten itt is van, velünk. Ekkor elővettem egy ostyát és egy pohár bort, megmutatva, hogy Isten feloldozza a bűneink alól. Ő elővett egy almát, hogy az eredendő bűnre emlékeztessen. Mindenre volt válasza.

Mit tehettem volna?

Közben a zsidók is körbeveszik a rabbit:

- Mi történt, rabbi?

- Először azt mutatta, hogy három napunk van elhagyni a várost. Mutattam, hogy egy zsidó sem fog elmenni. Ezután körbemutatott, jelezve, hogy az egész várost megtisztítja a zsidóktól. A földre mutatott, jelezve, hogy mind itt maradunk.

- És utána?

A rabbi vállat vont: - Nem tudom. Elővette az ebédjét, mire én is.

Beküldte Kuczy Lajos

A Közalapról

Január elsején lépett életbe a Szlovákiai Református Keresztény Egyház Közalapjáról szóló törvény. Elsődleges célja a református egyház élete, szolgálata és működtetése anyagi feltételének biztosítása gyülekezeti támogatás révén. Ezt szolgálja a Közalapot alkotó építkezési, egyházépítési, operatív és személyi keret, valamint az alaptőke.

A Közalapról szóló törvényt a református egyház Hanván ülésező Zsinata hagyta jóvá még az elmúlt év decemberében. A törvény azonban nem teljesen új keletű, hiszen a református egyház már az előző években is létrehozott olyan alapokat, amelyek a gyülekezetek támogatásából tartották fenn magukat és különféle célokat szolgáltak. Ide tartoztak a perselypénzes alapok, úgymint a közoktatási, diakóniai, missziói, ifjúsági, egyházzenei és ökumenikus alapok. A legnagyobb bevétellel azonban a Segélyalap rendelkezett, amelynek pénzügyi kereteit többek között építkezésekre és rendkívüli segélyekre használták fel. Mivel az egyes alapok szabályozása nem volt egységes szintű, ezért javasolta a Zsinati tanács a Zsinat lelkesi és világi tagjainak elfogadásra a Közalapról szóló törvényt. A törvény így most újraformálja a gyülekezeti befizetések alapjául szolgáló támogatási célokat, ezek finanszírozási keretét, a támogatásra jogosultak körét és a támogatás megítélésének a módját is.

A Közalapról szóló törvény azonban nemcsak az egyes alapok átláthatóbbá tétele miatt jött létre. Ez egyben felkészülés is arra az időszakra, amikor az állam fokozatosan csökkenti az egyházak pénzügyi támogatását és egyre kevesebb összeggel járul hozzá nemcsak a református, de a többi egyház lelkipásztorainak fizetéséhez. Azonban nemcsak a jelenlegi, hanem a korábbi kormányok részéről is érkeztek már olyan jelzések, hogy változtatni kellene az évtizedek óta működtetett egyházfinanszírozási modellen. Azt viszont egyelőre nehéz megmondani, hogy erre mikorra kerülne sor, de elképzelhető, hogy a jövőben az állam részéről egyre kevesebb támogatás érkezik majd az egyház számára, amelynek kilencven százalékából eddig is a lelkesi javadalmak voltak biztosítva. Amennyiben ez bekövetkezik, akkor az egyházközségeknek az eddigi hozzájárulásuk mellett még nagyobb terhet kell vállalniuk a lelkipásztori szolgálat megmaradásának érdekében. Ezért is egészült ki a Közalapról szóló törvény egy személyi kerettel is, hogy a megváltozott támogatási rendszer ne érje felkészületlenül az egyházközségeket.

A szolidaritási elv alapján működő törvény értelmében minden egyházközség köteles évente befizetni a meghatározott összegű járulékot a választójogú tagjai, valamint az egyházközségek tulajdonában lévő ingatlan bérbeadásából származó bevételei után a Közalapba.

Iski Ibolya - Kávin Press

... vagyok!

És akkor...?(!)

„...a kérdést próbáljuk meg együtt kijelentéssé, felkiáltójeles mondatá tenni, hogy azzal, hogy valaki presbiter, nőgyesületi tag vagy egyháztag, akkor... akkor az tudatosítsa, hogy: nekem tisztem, jogom, kötelességem és lehetőségem, sőt felelősségem, hogy bizonyos dolgokat tegyek, vagy épp ne, hogy másokat is útbaigazítsak és szeretettel, de igazságosan terelgessek, vezessek.”

Tetszik a cím? Vagy nem elég figyelemfelkeltő? Válasszak mást? ...már késő, így ment a nyomdába! Hm..., bizonyosan nem véletlen! Akkor maradt ez, ami van! Igaz, kicsit zavarosnak tűnik: először egy határozott kijelentés, majd egy kérdés, valamint egy zárójeles felkiáltójel...! Mit akarhat ezzel az író mondani?

Komolyra fordítva a szót elárulom, hogy mindezen írásjeleknek fontos szerepük van. Azonban mielőtt belemerülünk mélyebben a dolgokba, teljes tisztelettel kérem, engedtessek meg nekem, hogy ezentúl tegező módban írjam soraimat. Tudom, hogy vannak idősebb és fiatalabb olvasóink, azonban mondanivalóm, szeretném, ha személyesen érintene mindenkit, aki csak elmerül eme betűk között, s persze majd a folytatásban nem szeretném, ha túl sok hibát ejtenék amiatt, hogy nem tudom, milyen számban és személyben írtam, írjak! ☺

Tehát: Kedves Olvasó! Hogy miért is választottam pont ezt a címet, így ahogy van, s miért írom le mindezt? Az indokomat és magyarázatomat igyekszem minél kifejezőbben megfogalmazni!

Kezdem azzal, hogy mi értelme ennek a furcsa címnek. „... vagyok!” – a három pontot rengeteg szóval helyettesíthetjük, mely kifejezhet kiletet, hovatartozást, tulajdonságot, állapotot, helyzetet, pozitív vagy negatív dolgot, hordozhat felelősséget, vagy épp érdeklenséget. Az életnek szinte minden területét belevonhatjuk ebben a rövid mondatba, azonban amilyen rövid, annál többet fejezhetünk ki vele. Elgondolkodtunk már úgy igazán azon, hogy valójában kik is vagyunk, milyenek vagyunk, hova, k(K)i(k)hez vagy mihez tartozunk, mit miért teszünk, vállalunk? Erre jöhetne az egyszerű válasz, hogy: hát hogyne tudnám, XY vagyok, ehhez vagy

ahhoz a közösséghez, felekezethez tartozom, ez vagy az a foglalkozásom. Igen, ez mind fontos, azonban szeretném, ha mélyebben elmerülünk a dolgokban. Ha igazán elgondolkodnánk azon, mi is van a szavak, egyszerű kijelentések mögött.

Magyarázatom nem szakítom meg, csupán áttérek a cím második mondatára, ami egy kérdés. Az ott szereplő három pontot nem kell szavakkal helyettesítenünk, azok csak hangsúlyozni kívánják a mondat „cinikusságát” vagy bizonytalanságát. S hogy mit keres ott mindezek után egy zárójeles felkiáltójel? Azért van ott, mert én a cinikus kérdést lezáró kérdőjel helyett egy büszke és felelősségteljes kijelentés felkiáltójelét szeretnék tenni!

A jövőben a „vagyok” előtti három pontot egy-egy szóval fogom helyettesíteni, például: „Presbiter vagyok!” Sokan felteszik a kérdést: „és akkor ... (mi van)?” Sokan nem tudják, mit is rejt magában, milyen felelősséggel jár például az, hogy ha valaki presbiter, vagy nőgyesületi tag, vagy csak egyszerű gyülekezeti tag. Elmondom, mire gondolok: Csoma Annamária vagyok, Deregnőn lakom, júniusban diplomáztam a debreceni Református Teológián, s azt követően a szülőfalumban lettem a lelkipásztor asszisztense. Azonban, amikor először szóba jött az „asszisztens” szó, nem tudtam, mit értsek alatta. Segítenem kell ebben-abbban, a Tanulmányi Központban, szervezésben, rendtartásban, irodai munkában..., de a feladatom valójában akkor lett világos, amikor belekóstoltam a munkába és megkaptam az utasításokat, kéréseket. Szóval arra gondolok, hogy attól, hogy valaki tudja, milyen tisztsége

van a gyülekezetben, közösségben, nem biztos, hogy azzal is teljesen tisztában van, hogy mi a „szerepe” ennek a tisztségnek, hogyan válik a szó tevékenységgé, és a gyarló emberi testrészek buzgó lélek által vezérelt tevékeny kezékké és szájjakká. Akarni kell tudni és akkor a dolgok értelmet nyernek.

S hogy miért minősítettem a kérdést cinikusnak vagy esetleg bizonytalannak? Azért, mert sokszor hallottam már olyan kijelentéseket, mely nem igazán tükrözte az ember elkötelezettségét vállalt tiszte iránt. Megválasztották, megkapta címét, eljár a gyűlésekre, a „leg”kötelezőbb feladatokat elvégzi, de aziránt, hogy mi az, amivel még szolgálhat gyülekezetében, mi tartozik még az ő tisztehez, vagy mit kellene és lehetne még sajátjának éreznie és annak megfelelően cselekednie, nem igazán mutat érdeklődést. Nem kérdez, nem néz utána, hanem el van abban, hogy hát, már az elődeitől is ezt látta, más is ezt teszi, vagy nem teszi, mit fognak mondani a szomszédok, és ha többet tesz, akkor sem lesz olcsóbb a kenyér. Sokszor ez az érdektelenség és tudatlanság szüli a kérdést: „és akkor mi van?”. Ezért is gondoltam, hogy a kérdést próbáljuk meg együtt kijelentéssé, felkiáltójeles mondatá tenni, hogy azzal, hogy valaki presbiter, nőgyesületi tag vagy egyháztag, akkor... akkor az tudatosítsa, hogy: nekem tisztem, jogom, kötelességem és lehetőségem, sőt felelősségem, hogy bizonyos dolgokat tegyek, vagy épp ne, hogy másokat is útbaigazítsak és szeretettel, de igazságosan terelgessek, vezessek.

Írásom tehát abból a gondolatból fakad, hogy miként segíthetném a gyülekezet tagjait abban, hogy megtalálják helyüket az egyházban, vagy ha már megtalálták, akkor hogyan tegyék színesebbé, s hogy megvilágítsam és megpróbáljam időszerűvé tenni a már jól ismert tisztségek valódi jelentőségét. Eme „csőr” következő számaiban tehát igyekszem a három pontot más-más szavakkal helyettesíteni, mint például: keresztyén, gyülekezeti tag, lelkipásztor, presbiter, nőgyesületi tag, kántor, gyerek, fiatal, asszony, férfi...

Mindemellett pedig szeretnék kérni Tőled valamit, Kedves Olvasó! Szeretném, ha Te is részt vennél az írásban, ha elmondanád véleményed, ötleteidet, hozzászólásaidat egy-egy írományomhoz. Küldheted Szerkesztőségünk címére.

Lehet az a dolog személyes, lehet olyan, amit meg szeretnél osztani a többiekkel is, biztatni, esetleg ötletet adni a más gyülekezetben élőknek, hogy ott is élő legyen a közösség, hogy megmozduljanak a kezek és a szájak, hogy pár kedves vagy épp kritikus, de építő gondolattal segítsd a gyülekezeti életet, hogy ne csak egy olyan közösség legyen, akik vasárnap a délelőtti istentiszteleten találkoznak, hanem olyan emberek áldott együttléte,

akik építeni, színesebbé szeretnék tenni a rohamosan fogyó egyházat! Hogy nincs értelme? Dehogynincs! Sohasem késő! Ha azt látjuk, nincs értelme, akkor sajnos megcáfoljuk azt, amit az Úr hagyott reánk örökségül az Ő szent Igéjében. Mit mond ugyanis az 1Korinthus 13. részének 13. verse? „Megmarad azért a hit, a remény és a szeretet!” Nem elírás, ott van a remény szó! Meg a hit is, és a szeretetről már ne is beszéljék! S hogy mindezt nyomat-

kosítsam, ez minden emberre vonatkozik, Rád is és rám is! Buzdítsuk és segítsük ezért egymást és legyen célunk az is, hogy élővé, életvidámabbá tegyük egyházunkat, gyülekezeti életünket, hiszen Isten azt kérte tőlünk, hogy élővé és hatóvá legyen a gyülekezet! Legyen fontos számunkra az, aminek, Akinek a legfontosabbnak kellene lennie életünkben: Isten és az Ő gyülekezete!

Csoma Annamária

KERESSÜK MEG A BIBLIÁBAN!

- 1) „Dicsérjétek az Urat. Dicsérem az Urat teljes ..... : az igazak környezetében és a ..... ” (Zsolt. 111)
- 2) „Oh Uram! hadd szálljon az én ..... a te színed elé; tégy bölcscsé ..... a te igéd szerint.” (Zsolt. 119)
- 3) „..... a szelídek: mert ők ..... bírják a földet.” (Máté 5)
- 4) „Mert mindenki, a ki magát ....., megaláztatik; és a ki magát ....., felmagasztaltatik.” (Luk. 14)
- 5) „Jézus pedig felele nekik: Az én ..... mind ez ideig munkálkodik, ... munkálkodom.” (Ján. 5)
- 6) „Egy az Isten és ..... Atyja, a ki mindeneknek felette van és mindenek által és mindnyájatokban ..... ” (Eféz. 4)
- 7) „Az Úr pedig igazgassa a ti ..... az Isten iránt való szeretetre, és ..... iránt való állhatatosságra.” (2 Thess. 3)
- 8) „És kicsoda az, a ki ..... titeket, ha a jónak ..... lesztek?” (1 Pét. 3)
- 9) „Ha megvalljuk bűneinket, ... , hogy megbocsássa bűneinket és ..... minket minden hamisságtól.” (1 Ján. 1)
- 10) „A köztetek lévő ..... kérem én, a ....., és a Krisztus szenvedésének tanuja, és a megjelenendő ..... részese;” (1 Pét. 5)

A Károli Gáspár fordítású Szent Biblia alapján összeállította **Szerdi Matild, presbiter, Királyhelmece**

A megfejtéseket kérjük **2010. február 20-ig** beküldeni a szerkesztőség címére:

Református Újság Szerkesztősége, Hlavná 216. Draňov 076 74

Megfejtők névsora:

Szabó Ildikó, Réte; **Halgas Ildikó**, Kulcsod; **Családi Irén**, Nagymegyer; **özv. Józsa Andrásné**, Negyed; **Mackó Zsuzsanna**, Dolná Streda; **özv. Sándor Józsefné**, Réte; **özv. Varga Béláné**, Bátorkeszi; **Pinka Júlia**, Marcelháza; **özv. Demény Lajosné**, Nagysalló; **Szalay Ferencné**, Fél; **Némenth Sándorné**, Nyírágó; **özv. Kovács Lajosné**, Nagysalló; **Kakas Sándor**, Nagysalló; **Baka Andrásné**, Farnad; **Palásti Aranka**, Léva; **Veress Vilmos**, Nyírágó; **özv. Földi Jenőné**, Ersekkéty; **Szabari Erzsébet**, Gömörhorka; **Barta Irén**, Áj; **Kovács Zoltánné**, Rozsnyó; **Bertók Istvánné**, Barsvárad; **Abosi Jánosné**, Szeszta; **Pataky Szilvia**, Nagyida; **Csáji István**, Nagyida; **Kövesdi Jánosné**, Reste; **Pataky Bertalanné**, Migléc; **özv. Gálffy Gusztávné**, Migléc; **ing. Damko Valéria**, Reste; **Körtvély Péter**, Tornagörgő; **Komját Istvánné**, Felsőlác; **Rontó András**, Nagyida; **Soltész Ferencné**, Perény; **Szaniszló Jolán**, Csécs; **Dringus Erika**, Csécs; **Turóczi Vilmosné**, Szádalmás; **Kardos Béláné**, Szádalmás; **Halász Noémi**, Szádalmás; **Szabó Gyuláné**, Lúcska; **Kiss Erzsébet**, Nagykövesd; **Máté Istvánné**, Kiskövesd; **Kocsis Lászlóné**, Szőlöske; **Kosztju Péterné**, Ágcsernyő; **özv. Zelvay Béláné**, Legenye; **özv. Jártas Lászlóné**, Újhely; **Papp Lászlóné**, Lelesz; **Szerdi Matild**, Királyhelmece; **özv. Pósa Istvánné**, Kiskövesd; **Pál Éva**, Nagytárkány; **Pallér Istvánné**, Alsómihályi; **Kiss Magdaléna**, Bodrogszerdahely; **Furik Nóra**, Bodrogszerdahely; **Kendi Zsuzsanna**, Zétény; **özv. Szabó Ferencné**, Pólyán; **özv. Taskovics Lászlóné**, B.szerdahely; **Visnyai Ilona**, Bodrogszerdahely; **Lipán Márta**, Nagykövesd; **Oláh Istvánné**, Hardicsa; **Peti Sándor**, Hardicsa; **Takács Tímea**, Hardicsa; **Hornyak Katalin**, Mokcsa; **Balogh Erzsébet**, Mokcsa; **Pachota Istvánné**, Deregyő; **özv. Király Árpádné**, Kistráska; **özv. Szanyi Gyuláné**, Kaposkelecseny; **Géczi Csabáné**, Nagykapos; **Csicseri Józsefné**, Kistráska; **Irena Popcakova**, Bajánháza; **Jakab Gyuláné**, Nagyszelmenc; **özv. Bodnár Lajosné**, Szirénfalva; **Matovcsik Jánosné**, Kistráska; **Léko Béla**, Kaposkelecseny; **Molnár Sándorné**, Kistráska

Nyertesek névsora: **Halgas Ildikó**, Kulcsod; **Irena Popcakova**, Bajánháza; **Komját Istvánné**, Felsőlác; **Némenth Sándorné**, Nyírágó; **Oláh Istvánné**, Hardicsa; **özv. Varga Béláné**, Bátorkeszi; **Szabari Erzsébet**, Gömörhorka

REFORMÁTUS
Újság

Gyülekezeti tájékoztató, **kiadja és terjeszti** a Deregyői Református Keresztyén Gyülekezet.

Szerkesztőség: **Fülöp Sándor** (főszerkesztő) • **Kraus Viktor** (szerkesztő) • **Csoma Annamária** (szerkesztő) • **Györky Szilvia** (felelős szerkesztő) • **Hudák Katalin** (gépi tördelés) • **Nyomja:** MS-PRINT

Cím: 076 74 Draňov-Deregyő 216, **Tel.:** 056/6282560, **Fax:** 056/6395396, **E-mail:** csoma@copusnet.net

Megrendelhető a Református Lelkészi Hivatalokban vagy az újság címén

Reg. szám 11/94.

Isten Igéjének lesz konjunktúrája 2010-ben is!

A kegyelem vészkijaratáról és a Szentháromság mentőcsapatáról

Nem csak a válságoknak van konjunktúrájuk, hanem Isten Igéjének is. Sőt: minél inkább nő a válság, annál inkább érezzük szükségét a váltásnak, s ennek valós esélye van, mert van Valaki, aki ezt megadja nekünk és a világnak...

2009-ben konjunktúrája, fellendülése volt a válságoknak: pénzügyi válság, gazdasági válság, értékválság, intézmények válsága, bankok válsága, politikai válság, természeti katasztrófák – mi minden gyötörte a világot és maradt mögöttünk 2009-ben!? Az újságok, a médiumok teleszennyezték a légkört a válság legkülönbözőbb valós-, és álhíreivel, és személyes tragédiák híreivel, gyilkosságokkal, etnikai feszültségekkel kis hazánkban, visszaélések, korrupciók, százezeres végkielégítések felháborító híreivel...

És ennek a zűrzavaros, majdhogynem diabolikus szétszórtságot mutató nagy válságnak a közepette állandóan hangzott a szelíd, halk Szó, üzenet, Azé, Aki nem akart és nem akar sötétségben, vakok vezette világtalanok anti-világában hagyni minket. De ki hallgatott Őreá, az Ő jó hírére?

Ő ismét szól most 2010 kezdetén is. Üzenete ez: „*Ne nyugtalanodjék a szívetek. Higgyetek Istenben és higgyetek énbennem.*” (János 14,1). Az Úr Jézus Igéjének fényében szabadító és reménykeltő felismerés, hogy a válságban is van valami jó: felébresztheti az égő vágyat a váltás után. Személyes életünk, egészségünk, kapcsolataink krízishelyzetében, nemzetünk korábban alig tapasztalt bizalmi válságban, a „mindenki mindenki ellen” belmagyar, hadüzenet nélküli 2009-es háborújának már nemzetpusztító mélységeiben elérünk egyszer csak egy pontot, amikor így kiáltunk fel: Nincs tovább! Így nem lehet tovább! És keressük a változás lehetőségét, a kiutat, a körkörös válságmozgásból az előre és felfele vezető ösvényt magán-, és közéletben egyaránt.

Ennek az útja pedig nem lehet más Isten kárpát-medencei népei számára sem, mint a Krisztus-követés, a megtérés Őhozzá, s aztán a hit általi szabadítás, kimenet, exodus a megalázó élethelyzetek hinárából, az egyéni és nemzeti lefele transzcendálásból, az örvények felé húzó negatív önmeghaladásból. A mélységben azonban mindig ott rejtőzik az újrakezdés lehetősége, ami többé nem katasztrófa, hanem megújuláshoz, felvirágzáshoz vezet. Ez a kegyelem vészkijarata! A tékozló fiúnak, a tékozló közeletnek, a tékozló nemzetnek, a tékozló családoknak van visszaút az atyai házhoz, a prosperáláshoz, az emelkedéshez! De ehhez isteni kegyelem, külső tüleőr kell, az Övé, a Szentháromság mentőcsapata.

Ez az élhető jövőbe vezető első lépés, az Ő és a mi egyszerre lépésünk az igazi esély a diabolikus műterők és a titokban, meg nyíltan megszótt politikai és egyéni rabháló szorításából az igazi szabadságra, amit a zsoltáros Dávid így fogalmazott meg évezredekkel ezelőtt, 2010-re is érvényesen:

„*Még ha a halál árnyékának völgyében járok is, nem félek a gonosztól, mert te velem vagy, a te vessződ és botod vigasztalnak meg engem*” (Zsolt 23,4). És közben ne felejtjük el a nemzeti megvetés, megbecstelenítés minden KZ-es mocskát jézusi türelemmel és alázattal elhordozott mártír-teológus, Bonhoeffer intését sem: „*Isten nem a mi kívánságainkat, hanem az Ő ígéreteit fogja beteljesíteni*”. Aki az Ő ígéreteit hívó, imádságos szívvel keresi, az nem csalódik folyton-folyvást sem Őbenne, sem másokban, sem a sokat átkozott „körülmenyekben”! Mert nem ezek határozzák meg, determinálják vastörvénnyel többé őt, hanem Isten szívünknel és vágyainknál érettünk hatalmasabb és igaz ígéretei, amikbe kapaszkodva nem félünk még a halál árnyékában és az ellenséges erők között sem.

Az angol író szavaival: Ha viharokon is kell átkelned, folytasd utadat felemelt fővel, és ne félj a sötétségtől. A vihar elültével kiderül majd ragyogóan fölötted az égbolt. Menj hát tovább, meg ne torpanj a zúgó szélben, a szembevágó szakadó esőben! Menj tovább, ha úgy tűnik, álmaid a semmibe vesznek, menj tovább, menj tovább, értsd meg, menj tovább, reménnyel a szívedben! Csak meg ne állj! S útközben ráébredsz majd, hogy nem egyedül járod utadat. Menj tovább a szívedben ki nem hunyó reménnyel, s rájössz, nem egyedül járod utadat, mert Valaki előtted jár, s te mehetsz Utána – ez a legnagyobb, megtartó Csoda velünk lesz 2010-ben is! Ő a kivezető út, Ő a válságok fölött győzedelmes Úr, aki előttünk jár, mellettünk áll, felemel, s meghozza a hétköznapi váltás áldott pillanatait az új esztendőben is. Így eljuthatunk személyes és közösségi válságok közepette is megváltó szabadítása igaz, megtapasztalható konjunktúrájához, s egyszer talán a válságok vidravasa is lehullhat a lelkünkről, és nemzetünkről...Csak menj, csak menjünk tovább Ővele!

Dr. Békefy Lajos

A JÓ PÁSZTOR HÁZA adakozás

Erdélyi Zoltán, Léva, 70,- €
Nagy Zoltán, Perbenyik, 10,- €
Szilveszteri református
jótekonysági bál – Perbenyik 632,- €

Mindazok életére Isten áldását kérjük, akik adományaikkal eddig is hozzájárultak ahhoz, hogy minél közelebb jussunk célunk eléréséhez.

Bankszámla számunk: 055 20 44 933 / 0900

SLSP, a.s., pob. Král. Chlmec

Címünk: Dobry Pastier Pribenik n.o., Kostolná 216/3, 07651 Pribenik

A Kárpát-medence Reformátussága

Újra irányt mutat a haraszti csillag - Horvátországban segített a Szeretetszolgálat Készenléti Csoportja

A Magyar Református Szeretetszolgálat (MRSZ) Készenléti Csoportja augusztus végén a horvátországi Haraszti Református Egyházközség templomának tetején dolgozott, hogy a templomsüvegen konstrukciós hiba miatt keletkezett kárt helyreállítsa. A munkálatok befejezésére november 3-án került sor.

“Nagy nap virradt a haraszti reformátusokra” - kezdi honlapunknak küldött beszámolóját Szenn Péter, az egyházközség lelkipásztora. Mint írja, a Horvátországban található Haraszti református templomát a 90-es évek honvédő háborújában alaposan szétlőtték, így a torony és a tető tető teljesen tönkrement, valamint a beázások miatt a belseje is nagy károkat szenvedett. Ezeknek a károsodásoknak egy részét a Horvát Kulturális Minisztérium támogatásával az eszéki Műemlékvédelmi Hivatal jelentős összegekért helyre is állította. Ezek a munkálatok azonban nem bizonyultak időtállóknak. Sok javítást végzett utánuk a haraszti egyházközség, ám három évvel ezelőtt egy nagy viharban elferdült a torony teteje.

Két alkalommal - a bádognak munkát végző cég, a toronytervező és az eszéki tűzoltóság segítségével - megpróbálták levenni, de sikertelenül. Ezután vették fel a kapcsolatot a MRSZ Készenléti Csoportjával, akik “a református összetartás és összetartozás nevében” nagyon gyorsan igent is mondtak. Augusztusban leemelték a csúcspdísz, majd néhány nap elmúltával már küldték is az általuk javasolt szerkezeti tervet a torony megfelelő felerősítéséhez.

November másodikán érkeztek meg másodszer a Készenléti Csoport tagjai Pál Sándor, a MRSZ kuratóriumi elnöke vezetésével. Másnapra az időjárás-jelentés hóvihart jelzett, sőt Eszéken és Pécsen már esett is a hó. A borongós idő ellenére a tűzoltók emelőkosara megérkezett és az előkészületek és egyeztetések után megindult az emelés.

“Valami olyan hihetetlen dolog történt, ami csak Isten vezetésével lehetséges: minden tökéletesen összeillett, de annyira, hogy a Készenléti Csoport tagjai szerint ha nem is csavarozták volna fel a toronydísz, akkor sem esett volna le” - írja beszámolójában a lelkész. “Ilyen teljesítményre, önfeláldozásra és kitartásra csak Krisztusba vetett hit által van erő” - teszi hozzá.

“Így lett ismét régi a tornyunk, újra az ég felé mutatva - igazi református módon. Istentől kapott erővel megáldott bennünket, hogy ebben részt vehettünk és megerősített abban, hogy látható bizonyosságunk van az Ő dicsőségéről” - zárja tudósítását Szenn Péter lelkipásztor.

Csiha Kálmán-szobrot avattak Érsemjénben - a két évvel ezelőtt elhunyt erdélyi püspökre emlékeztek

A két évvel ezelőtt elhunyt erdélyi püspök, Csiba Kálmán emlékére állítottak szobrot szülőfalujában, Érsemjénben. Csiba Kálmán nemcsak a teológia doktora és a rendszerváltás után az Erdélyi Református Egyházkerület templom- és gyülekezet-építő vezetője volt, hanem a több mint 40 országba szakadt magyarság szeretetközösségének szószólója is. A lánya, Nagyné Csiba Emese azt mondta: „Mindenképp megtiszteltetés jelent a családnak, hogy szobrot avatnak édesapám emlékére. Valószínűleg ő is örül, ha ezt így most látja, de számára sosem jelentett semmit a földi dicsőség, sem a földi előmenetel. Sosem ezeket a dolgokat tartotta fontosnak az életben és valószínűleg ezért is volt olyan hiteles mindaz, amit ő mondott és tett.”

Csúry Istvánt választották Királyhágómellék püspökévé - egy évre szól a megbízás (2009-11-20)

Csúry Istvánt választották a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspökévé. Pénteken a választó közgyűlés Csúry István korábbi helyettes püspököt választotta egy évre az egyházkerület élére. A szavazáson három jelölt volt, a korábbi helyettes püspök Csúry István, aki 68 szavazatot kapott, Mikló Ferenc nagyszalontai lelkész, bihari esperes, rá 14-en adták a szavazatukat valamint Józsa Ferenc, az aradi lelkipásztor 3 szavazatot kapott.

Tőkés László még júniusban nyújtotta be lemondását püspöki tisztségéről, mert Európa Parlamenti képviselővé választották. Azután lett Csúry István a helyettes püspök. Most időközi választáson egy teljes jogkörű püspököt választottak egy évre, 2010 októberében pedig az egyházkerületben általános tisztújítást tartanak, ekkor választanak egy teljes - hatéves - mandátumú püspököt.

Ábrahám elhívása, újévi üzenet

Kedves olvasóink! Itt van az újév, és mint minden újdonság, ez is nagyon sok várákozással tölt el bennünket. Kíváncsiak vagyunk arra, hogy mit is hoz magával, mi minden fog történni velünk. De vannak nagyon sokan, akik félnek attól, hogy mit hoz a jövő, akik félnek attól, hogy mi lesz velük az újévben. Egy dolgot azonban nem kell és nem szabad elfelejtenünk. Azt, hogy az Isten mindig velünk

kor megszólította Isten, és nem is akár mit mondott neki, hanem azt, hogy hagyja el az apja házáat, a népét, és menjen egy olyan helyre, amelyet az Isten mutat neki. Ábrahám pedig szinte gondolkodás nélkül indult el az Isten parancsát követve.

Nagyon nehéz helyzetben volt. Gondolatok csak bele, el kellett hagynia mindent, amit ismert, amit szeretett. Olyan ez, mint ha nekünk kellene elhagyni a családjunkat, szülőföldünket. Nagyon nehezen tudnánk ezt megtenni, és voltaképpen csodálkozhatunk azon, hogy Ábrahám egyáltalán képes volt erre. De vajon mi adott erőt Ábrahámnak ahhoz, hogy elhagyja az otthonát, és elinduljon Kánaán felé?

Az, hogy tudta, érezte, az Isten a lehető legjobb jövőt készítette el számára. Tudta, hitte, hogy ha engedelmeskedik az Isten szavának, akkor áldásos lesz az élete. De ellenkező esetben az élete nem lenne teljes, nem lenne áldásos. Az adott neki erőt, hogy hitt az Istenben.

Hozzánk is szól az Isten. Nekünk is azt mondja, hogy legyünk bátrak, és ebben a világban, ahol nagyon sokan nem mernek Istennek tetsző életet élni, mi éljük ezt az életet. Azért mondtam, hogy legyünk bátrak, mert komoly bátorság kell ahhoz, hogy ne bántunk másokat, komoly bátorság kell ahhoz, hogy segítsünk másokon, komoly bátorság kell ahhoz, hogy máshogy éljük az életünket,

mint azok az emberek, akik nem hisznek az Istenben.

De mi sem vagyunk egyedül, bennünket is segít az Isten, aki megerősít minket erre. Ha teljesítjük Isten akaratát, ha neki tetsző életet fogunk élni, akkor számíthatunk Isten áldására. Akkor számíthatunk az Isten segítségére, és jelenlétére az életünkben ugyan úgy, ahogy Ábrahám is számíthatott erre.

Nos, itt van az újév, és nekünk tudnunk kell, hogy hozzon bármit is, az Isten velünk van, és megáldja az életünket. Nekünk csak annyit kell tennünk, hogy hallgatunk rá, és engedelmeskedünk az akaratának. Kérjük hát ehhez az Ő segítségét.

- Kraus Viktor -

van, és csak az történik velünk, amit ő akar. És ha hallgatunk az Istenre, akkor a lehető leghelyesebben éljük az életünket.

Azt, hogy hogyan kell Istenre hallgatnunk, és Isten akaratának engedelmeskednünk, a leginkább Ábrahám példájából tudhatjuk meg. Ábrahám Háránban élt családjával, az apja családjával, a saját népe között. 75 éves volt, ami-

Imádság: Mindenható Isten! Arra kérünk, légy velünk az újévben is. Add, hogy mi is veled tudjunk lenni, és cselekedni tudjuk akaratodat. Áldd meg életünket a Krisztus Jézusért. Ámen.

Aranymondás:
„Íme én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig!” Mt 28: 20